

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук

Кафедра біології та екології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальне та спеціальне природокористування

Освітня програма Екологія

Спеціальність 101 Екологія

Галузь знань 10 Природничі науки

**Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «30» серпня 2019 р.**

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Загальне та спеціальне природокористування
Викладач (-і)	Мельниченко Г.М.
Контактний телефон викладача	0950046789
E-mail викладача	gdutchak@ukr.net
Формат дисципліни	Очний (<i>offline</i>)
Обсяг дисципліни	90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні групові та онлайн-консультації
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Загальне та спеціальне природокористування» належить до дисциплін циклу професійної підготовки і забезпечує формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері збалансованого природокористування та охорони довкілля.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою вивчення дисципліни «Загальне та спеціальне природокористування» є формування у студентів знань щодо специфіки правового регулювання суспільних відносин, що складаються у сфері забезпечення раціонального використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки, охорони та відновлення природних об'єктів.</p> <p>Завданнями дисципліни є формування теоретичних знань та практичних навичок у майбутніх фахівців відповідно до поставленої мети</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Згідно з вимогами освітньої програми студенти мають здобути компетентності:</p> <p>K01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>K02. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>K03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>K04. Здатність розробляти та управляти проектами.</p> <p>K06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>K09. Знання на рівні новітніх досягнень, необхідні для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>K10. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні екологічних проблем.</p> <p>K12. Здатність застосовувати нові підходи до аналізу та прогнозування складних явищ, критичного осмислення проблем у професійній діяльності.</p> <p>K15. Здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування, в умовах неповної інформації та суперечливих вимог.</p> <p>K16. Здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації на основі інноваційних підходів у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>K17. Здатність самостійно розробляти екологічні проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей.</p> <p>K18. Здатність оцінювати рівень негативного впливу природних та антропогенних факторів екологічної небезпеки на довкілля та людину.</p>	
5. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30

самостійна робота			120		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
I	101 Екологія	II	Нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Вступ. «Загальне та спеціальне природокористування» як навчальна дисципліна та види практичної діяльності	Лекція	Екологічне право України:/за ред. проф. А.П. Гетьмана і М.В. Шульги. – Х.: «Право», 2005. Екологічне право України: академічний курс/ за загал. ред. академіка НАН України Ю.С. Шемшученка. – К.: «Юридична думка», 2005. Природоресурсове право України /за ред. к.ю.н. І.І. Каракаша.–К.: Істина, 2005 р. 13 Балюк Г.І. Екологічне право України: конспект лекцій у схемах – К., Юрінком Інтер, 2006.	2		
Поняття та зміст права власності на природні ресурси. Форми власності на природні ресурси.	Лекція	Природоресурсове право України /за ред. к.ю.н. І.І. Каракаша. – К.: Істина, 2005 р. Носік В.В. Право власності на землю Українського народу. – К., 2006. Разметаєв С.В. Право власності на природні ресурси України. – Х., 1999. Домашенко М.В., Рубанік В.Є.	2		

		Власність і право власності.–Харків, 2002		
Об'єкти та суб'єкти природокористування. Нормативно-правова база загального та спеціального природокористування.	Практичне заняття	Природоресурсове право України /за ред. к.ю.н. І.І. Каракаша. – К.: Істина, 2005 р. Носік В.В. Право власності на землю Українського народу. – К., 2006. Разметаєв С.В. Право власності на природні ресурси України. – Х., 1999. Домашенко М.В., Рубанік В.Є. Власність і право власності.–Харків, 2002	4	5
Земля як об'єкт правового регулювання, використання і охорони. Загальне та спеціальне землекористування	Лекція	Носік В.В. Право власності на землю Українського народу. – К., 2006. Земельний кодекс України // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.07.1991 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. Земельне право України. Підручник/ за ред. докт. юрид. Наук М.В. Шульги. К.: «Юрінком Інтер». 2004. Земельний Кодекс України. Коментар/ за ред. проф. А.П. Гетьмана та проф. М.В. Шульги «Одісей». – Х.,	4	

		2006. Земельний Кодекс України. Науково-практичний коментар/за ред. В.І. Семчика. – К., 2003. Про охорону земель: Закон України від 19.03.2003 р. // Голос України, №183. – С. 2-3.			
Особливості використання земель різного цільового призначення.	Практичне заняття	Носік В.В. Право власності на землю Українського народу. – К., 2006. Земельний кодекс України // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.07.1991 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1991	4		
Надра як об'єкт правового регулювання, використання і охорони.	Лекція	Природоресурсове право України /за ред. к.ю.н. І.І. Каракаша. – К.: Істина, 2005 р Кодекс України про надра // Відом. Верхов. Ради України.– 2005.	6		
Види права користування надрами. Відповідальність за порушення законодавства про надра.	Практичне заняття	Природоресурсове право України /за ред. к.ю.н. І.І. Каракаша. – К.: Істина, 2005 р Кодекс України про надра // Відом. Верхов. Ради України.– 2005.	6		
Види водокористування.	Практичне	Водний кодекс України//Відом.	4	5	

<p>Загальне та спеціальне водокористування. Права та обов'язки водокористувачів.</p>	<p>заняття</p>	<p>Верхов. Ради України. – 2005. – № 18-19. – ст. 267. Про виключну (морську) економічну зону України: Закон України від 16.05.1995 р./Голос України. – 1995. – 5 червня. Закон України «Про питну воду та питне водопостачання» Офіційний Вісник України, 2002. – № 6 (22.02.2002). – ст. 223.</p>			
<p>Централізоване водопостачання населення. Нецентралізоване водопостачання населення. Спеціальне водокористування та користування водними об'єктами для лікувальних, курортних і оздоровчих цілей.</p>	<p>Лекція</p>	<p>Водний кодекс України//Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 18-19. – ст. 267. Про виключну (морську) економічну зону України: Закон України від 16.05.1995 р./Голос України. – 1995. – 5 червня. Закон України «Про питну воду та питне водопостачання» Офіційний Вісник України, 2002. – № 6 (22.02.2002). – ст. 223.</p>	<p>4</p>		
<p>Особливості спеціального водокористування та користування водними об'єктами для потреб галузей економіки. Умови скидання зворотних вод у водні об'єкти. Порядок експлуатації</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Водний кодекс України//Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 18-19. – ст. 267. Про виключну (морську) економічну зону України: Закон України від 16.05.1995 р./Голос України.</p>	<p>6</p>	<p>5</p>	

<p>водогосподарських систем. Користування річками.</p>		<p>– 1995. – 5 червня. Закон України «Про питну воду та питне водопостачання» Офіційний Вісник України, 2002. – № 6 (22.02.2002). – ст. 223.</p>			
<p>Ліси як об'єкт права власності. Право державної власності на ліси. Право комунальної власності на ліси.</p>	<p>Лекція</p>	<p>Лісовий кодекс України// Відомості Верховної Ради України, 2006. – № 21 (26.05.2006). – ст. 170. Про рослинний світ. Закон України від 9 квітня 1999р. // Урядовий кур'єр. – 1999. – 13 травня. Правила рубок головного користування в лісах України: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.07.1995 р. //ЗП України. – 1995. – № 10. – Ст. 255. Про відповідальність за шкоду, заподіяну лісу і природним об'єктам рослинного світу: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.09.1993 р. (в ред. від 31.12.1994 р. // ЗП України. – 1994. – № 3 . – Ст. 53; 1995. – № 7. – Ст. 6 Санітарні правила в лісах України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від</p>	<p>6</p>	<p>5</p>	

		27.07.1995 р. // ЗП України. – 1995. – № 10. – Ст. 253.		
Права та обов'язки суб'єктів лісокористування.	Практичне заняття	Лісовий кодекс України// Відомості Верховної Ради України, 2006. – № 21 (26.05.2006). – ст. 170. 61. Правила рубок головного користування в лісах України: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.07.1995 р. //ЗП України. – 1995. – № 10. – Ст. 255. Про відповідальність за шкоду, заподіяну лісу і природним об'єктам рослинного світу: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.09.1993 р. (в ред. від 31.12.1994 р. // ЗП України. – 1994. – № 3 . – Ст. 53; 1995. – № 7. – Ст. 6	6	5
Лісові сервітути. Використання недеревних лісових ресурсів.	Лекція	Лісовий кодекс України// Відомості Верховної Ради України, 2006. – № 21 (26.05.2006). – ст. 170. 61. Про мисливське господарство та полювання. Закон України від 22 лютого 2000 р. // Голос України . – 2000. – 28 березня.	6	
6. Система оцінювання курсу				
Загальна система оцінювання курсу		Система методів оцінювання складається із двох видів контролю: поточного та підсумкового.		

Поточний контроль включає:

- тестування – така форма контролю дозволяє перевірити підготовку студентів до кожного заняття; проводиться регулярно на вибірковій основі;
- творчі завдання – проводиться з метою формування вмінь і навичок у студентів практичного спрямування, формування сучасного наукового мислення, вміння приймати відповідальні та ефективні рішення;
- самостійна робота – така форма контролю дозволяє виявити вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння працювати самостійно;
- індивідуальна науково-дослідна робота студентів (презентації дослідно-проектних робіт, звіти про розробку комплексних проектів, звіти про практику, контрольні роботи, курсові роботи) – проводиться протягом семестру з метою отримання практичних навиків та умінь щодо використання та опрацювання наукових джерел, написання статей, тез, оформлення звітів, розробка презентаційного матеріалу, використання теоретичних та емпіричних методів дослідження.

Упродовж поточного контролю, на практичних заняттях, студент може максимально набрати 50 балів (25 балів – за усні відповіді на практичних заняттях, 10 балів – за індивідуальну науково-дослідну роботу, 15 – за підсумкову контрольну роботу).

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту (максимальна оцінка – 50 балів). Підсумкова оцінка розраховується за сумою накопичених протягом вивчення дисципліни балів.

Протягом вивчення дисципліни студент зобов'язаний:

- систематично відвідувати заняття;
 - вести конспекти лекцій і практичних занять;
 - приймати активну участь в роботі на практичних заняттях;
 - виконувати тестові завдання;
 - виконувати індивідуальні науково-дослідні завдання.
- форми контролю: усне та письмове опитування, тестовий контроль, захист практичних та індивідуальних робіт, доповіді на практичних заняттях, іспит.
- оцінювання навчальних досягнень студентів за національною шкалою здійснюється за чотирибальною шкалою (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно з можливістю повторного складання”, “незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни”)

Вимоги до письмової роботи	У письмовій роботі студент повинен продемонструвати уміння синтезувати теоретичні і практичні знання, отримані в межах одного змістового модуля. Під час підсумкового модульного завдання розглядаються контрольні питання, тести, лексичний мінімум, ситуаційні задачі, запропоновані у методичних розробках для студентів, здійснюється контроль практичних навиків і умінь за темами змістового модуля. Усі відповіді повинні бути подані чітко, грамотно, у заданій послідовності.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення всіх тем навчальної дисципліни. До підсумкового контролю допускаються студенти, які були присутні на всіх передбачених програмою лекційних і практичних заняттях. Студентам, які мали пропуски учбових занять, дозволяється ліквідувати заборгованість на протязі наступних після пропуску двох тижнів.

7. Політика курсу

Організація навчального процесу здійснюється на основі кредитно-модульної системи відповідно до вимог Болонського процесу із застосуванням модульно-рейтингової системи оцінювання успішності студентів. Зараховуються бали, набрані при поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховується присутність студента на заняттях та його активність під час практичних робіт.

Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.

8. Рекомендована література

1. Екологічне право України:/за ред. проф. А.П. Гетьмана і М.В. Шульги. – Х.: «Право», 2005.
2. Екологічне право України: академічний курс/ за загал. ред. академіка НАН України Ю.С. Шемшученка. – К.: «Юридична думка», 2005.
3. Природоресурсове право України /за ред. к.ю.н. І.І. Каракаша.–К.: Істина, 2005 р. 13
4. Балюк Г.І. Екологічне право України: конспект лекцій у схемах – К., Юрінком Інтер, 2006.
5. Збірник: Законодавство України про довкілля в двох томах.– Х., Одиссей, 2006.
6. Природоресурсове право України /за ред. к.ю.н. І.І. Каракаша. – К.: Істина, 2005 р.
7. Носік В.В. Право власності на землю Українського народу. – К., 2006.
8. Разметаєв С.В. Право власності на природні ресурси України. – Х.,1999.
9. Домашенко М.В., Рубанік В.Є. Власність і право власності.–Харків, 2002.
10. Водний кодекс України//Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 18-19. – ст. 267.
11. Земельний кодекс України // Відом. Верхов. Ради України. – 2005.
12. Кодекс України про надра // Відом. Верхов. Ради України.– 2005.
13. Лісовий кодекс України // Офіційний вісник України. – 2006.
14. Про тваринний світ: Закон України від 03.03.1993 р. // Відом. Верхов. Ради України. 1993.
15. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.07.1991 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1991.
16. Про природно-заповідний фонд: Закон України від 16.07.1992 р. // Відом. Верхов. Ради

України. – 1992.

17. Земельне право України. Підручник/ за ред. докт. юрид. Наук М.В. Шульги. К.: «Юрінком Інтер». 2004.

18. Земельний Кодекс України. Коментар/ за ред. проф. А.П. Гетьмана та проф. М.В. Шульги «Одісей». – Х., 2006.

19. Земельний Кодекс України. Науково-практичний коментар/за ред. В.І. Семчика. – К., 2003.

20. Про охорону земель: Закон України від 19.03.2003 р. // Голос України, №183. – С. 2-3.

21. Цивільний Кодекс України//Офіційний вісник України, 2003. – № 11 (28.03.2003). – Ст. 461.

22. Андрейцев В.І. Правове забезпечення раціонального природокористування підприємств та об'єднань. – К., 1989. – Ст. 87-105.

23. Кодекс України «Про надра» // Відомості Верховної Ради України, 1994.

Викладач _____